

แบบบันทึกองค์ความรู้รายบุคคล

1.ชื่อองค์ความรู้ " การจัดการความรู้เศรษฐกิจพอเพียง "

2.ชื่อเจ้าขององค์ความรู้ นางอดิศร พรหมอยู่ นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสูงเม่น

3.องค์ความรู้ที่บ่งชี้ (เลือกได้จำนวน 1 หมวด)

☑ หมวดที่ 1 สร้างสรรค์ชุมชนพึ่งตนเองได้

☐ หมวดที่ 2 ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัวอย่างสมดุล

☐ หมวดที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล

☐ หมวดที่ 4 เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสรรถนะสูง

4.ที่มาและความสำคัญในการจัดทำองค์ความรู้

กรมการพัฒนาชุมชนได้ขับเคลื่อนกิจกรรมการน้อมนำแนวพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สร้างความมั่นคงทางอาหาร สู่ปฏิบัติการ 90 วัน ปลูกผักสวนครัวเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร ระยะที่ 2 โดยผู้นำต้องทำก่อน เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยรณรงค์ให้มีการปลูกผักสวนครัวทุกครัวเรือน และเพื่อเป็นการต่อยอดและขยายผลในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ให้มีความยั่งยืนต่อไป และได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการส่งเสริมการดำเนินชีวิต ทั้งในระดับบุคคล ระดับครอบครัว และระดับหมู่บ้าน ทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ และสนับสนุนหมู่บ้านที่มีความพร้อมพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ โดยมีหลักการให้หมู่บ้านและชุมชนสามารถบริหารจัดการตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็นหมู่บ้าน“อยู่เย็น เป็นสุข” ตามยุทธศาสตร์ของกรมการพัฒนาชุมชน เมื่อดำเนินการแล้ว เป็นหมู่บ้านและชุมชน ๓ ไม่ ๒ มี (ไม่มียาเสพติด ไม่มีคนยากจน ไม่มีหนี้นอกระบบ มีสวัสดิการชุมชน และมีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้ด้วยเกณฑ์ประเมิน ๖ ด้าน ๑๒ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดการประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของกระทรวงมหาดไทย 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด ดัชนี ชี้วัดความ “อยู่เย็น เป็นสุข” หรือ ความสุขมวลรวมของหมู่
บ้าน/ชุมชน(Gross Village Happiness : GVH)

เครื่องมือในการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

๑) แผนชุมชนเป็นเครื่องมือของชุมชนในการบริหารจัดการชุมชน และแก้ไขปัญหาชุมชน

๒) เกณฑ์ประเมิน ๖ ด้าน ๑๒ ตัวชี้วัด

๓) ตัวชี้วัดการประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของกระทรวงมหาดไทย 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด

๔) ชี้วัดความ “อยู่เย็น เป็นสุข” หรือ ความสุขมวลรวมของหมู่บ้าน/ชุมชน (Gross Village Happiness : GVH)

ระดับหมู่บ้าน : คณะกรรมการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหมู่บ้าน และ แกนนำการขับเคลื่อนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหมู่บ้าน โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าคณะทำงาน กรรมการหมู่บ้าน ผู้นำ อช. ส.อบต. สตรี หัวหน้าคุ้ม ประธานกองทุนหมู่บ้าน และมี อช. เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนสามารถบริหารจัดการตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็นหมู่บ้าน “อยู่เย็น เป็นสุข” โดยในปี 2564 กรมการพัฒนาชุมชนมีแนวทางในการส่งเสริมหมู่บ้าน

เศรษฐกิจพอเพียงที่ผ่านการเป็นหมู่บ้านสัมมาชีพชุมชนต้องได้รับการขับเคลื่อนเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ตรวจสอบข้อมูลการเป็นหมู่บ้านสัมมาชีพชุมชนและการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่รับผิดชอบ

ขั้นตอนที่ ๒ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่/ภาคีเครือข่ายเพื่อปรับทัศนคติและสร้างความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับ สร้างวิทยากรกระบวนการ

ขั้นตอนที่ ๓ ดำเนินการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้านเป้าหมายที่ผ่านการเป็นหมู่บ้านสัมมาชีพชุมชนแล้วและยังไม่ได้รับการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อคัดเลือกแกนนำชุมชมที่มีความพร้อม มีภาวะผู้นำ พร้อมเรียนรู้และคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายหรือครัวเรือนต้นแบบพร้อมที่จะรับการฝึกอบรม เรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อมนำหลักหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นตอนที่ ๔ ดำเนินการฝึกอบรมแก่แกนนำชุมชน ให้ความรู้แกครัวเรือนเป้าหมายหมายในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาหมู่บ้านและนำครัวเรือนเป้าหมายศึกษาดูงาน

ขั้นตอนที่ ๕ นำครัวเรือนเป้าหมายศึกษาดูงาน ณ ศูนย์เรียนรู้ชุมชนต้นแบบ หรือหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบที่มีผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จ

ขั้นตอนที่ ๖ ประเมินความสุขมวลรวม (Gross Village Happiness : GVH) ของหมู่บ้าน และพัฒนาครัวเรือนต้นแบบด้วยตัวชี้วัด ๖ x ๒4 ตัวชี้วัด ๔ ด้าน 23 ตัวชี้วัด และสรุปผลเพื่อค้นหาแนวทางแก้ไข

ขั้นตอนที่ ๗ ส่งเสริมอาชีพให้แก่ครัวเรือนเป้าหมาย โดยเป็นการสาธิตฝึกอาชีพ เพื่อให้ครัวเรือนเป้าหมายนำไปต่อยอดเป็นอาชีพเสริมในครัวเรือน

5.ปัญหาที่พบและแนวทางแก้ไขปัญหา

-การขับเคลื่อนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อจบโครงการบางหมู่บ้านไม่สามารถดำเนินการต่อได้ ด้วยตนเอง ทำให้กิจกรรมต่างๆ หยุดชงัก จึงจำเป็นต้องพัฒนา ครัวเรือนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นจุดศูนย์กลางในการพัฒนาและยังทำให้เกิดความมั่นคงในหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นการขับเคลื่อนและกิจกรรมต่างๆ ที่จะสานต่อในภายหลังเมื่อโครงการหยุดลง ทำให้ครัวเรือนที่เหลือยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ได้เข้าร่วมโครงการและขยายต่อจนครบทุกหลังคาเรือน

6.ประโยชน์ขององค์ความรู้

1.เป็นแนวทางหรือกระบวนให้กับการดำเนินงานขับเคลื่อนขยายผลกิจกรรมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

2.หมู่บ้านได้รับการพัฒนา สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

3.ครัวเรือนเป้าหมายที่เป็นครัวเรือนพัฒนา มีแนวทางในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ได้อย่างจริงจัง

7.เทคนิคการปฏิบัติงาน

1.สร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้นำหมู่บ้านเป้าหมาย ในการจำส่งเสริมหมู่บ้านนั้นๆ เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยการอธิบายขั้นตอนกระบวนการทำงานให้เข้าใจ เพื่อให้ผู้นำหมู่บ้านมั่นใจและสามารถคัดเลือกครัวเรือน

เป้าหมายเข้าร่วมโครงการได้ โดยใช้การเข้าถึงผู้นำในทุกระดับ ทั้งผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. ผู้นำสตรี และเยาวชน

2.การให้ความรู้การดำเนินชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงแบบเข้าใจง่าย โดยการยกตัวอย่างวิถีชีวิตของชาวบ้านที่ดำรงอยู่เป็นประจำทุกวัน แล้วสอดแทรกแนวคิดทฤษฎีหลัก

3.ให้ความสำคัญกับทั้งแกนนำหมู่บ้าน และครัวเรือนเป้าหมาย ในการตัดสินใจดำเนินกิจกรรม เช่น การศึกษาดูงาน (ให้เลือกสถานที่เอง โดยจะมีกรอบกำหนดให้) การส่งเสริมสนับสนุนอาชีพ ให้ครัวเรือนเป้าหมายเสนออาชีพทางเลือกที่ต้องการเอง และให้คำแนะนำการดำเนินกิจกรรม